

"ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" มุมมอง พล.อ.ดาวพงษ์

นำเสนอเมื่อ : 21 พ.ย. 2558

จาก'ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้'สู่'เพิ่มเวลาเรียนนอกระบบ เปิดมุมมองเด็กไทยอย่างยั่งยืน' : สัมภาษณ์พิเศษ พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใช้เวลาเรียนของเด็กไทยที่ผลสำรวจพบว่า ต้องใช้เวลากับการเรียนในห้องเรียนสูงเป็นอันดับสองของโลก” และผลที่ได้รับจากแนวคิดทางการศึกษาแบบเดิมๆ ที่สะท้อนภาพของ “การศึกษาและการวัดผลในด้านต่างๆ ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กลายเป็นที่มาสำคัญของโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่กำลังจะเปลี่ยนชื่อเป็น “เพิ่มเวลาเรียนนอกระบบ เปิดมุมมองเด็กไทยอย่างยั่งยืน”

จากแนวคิดจาก พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับเวลาเรียนของเด็กไทย สู่การนำไปปฏิบัติโดยกระทรวงศึกษาธิการ จนเกิดกระแสตอบรับที่มีมาอย่างหลากหลายรูปแบบจากสังคมไทย ที่มีทั้งเห็นด้วยและเห็นต่าง โดยเฉพาะในโลกโซเชียลกับโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นที่มาของหลากหลายคำถามในช่วงแรกๆ โดยเฉพาะขอถึงคำว่า “เมื่อลดเวลาเรียนแล้ว จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กหรือไม่?” “เมื่อลดเวลาเรียนลงแล้ว จะให้เด็กทำอะไร จะเกิดประโยชน์อะไร?”

พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่กำลังจะเปลี่ยนชื่อเป็น “เพิ่มเวลาเรียนนอกระบบ เปิดมุมมองเด็กไทยอย่างยั่งยืน” ว่า ภาพรวมของโครงการ หลังเดินทางไปแล้วกว่า 1 เดือน เปรียบเสมือนการ “ลดไขมัน” จากหลักสูตรเดิมๆ ที่มีอยู่ และเขาสูกระบวนการ “เพิ่มเติมโปรตีน” เพื่อให้เกิดการ “เรียน” ที่จะนำไปสู่ “รู้” อย่างแท้จริง และนำไปปรับใช้จริง โดยกระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการ ที่เริ่มนำร่องไปแล้วกว่า 4,100 โรงเรียน ทั้งสังกัดกระทรวงศึกษาฯ และที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ในระดับประถมและมัธยมต้น

"ส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่า เป็นเพราะหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้เด็กประถมมีชั่วโมงเรียนนับ 1,000 ชั่วโมงต่อปี ในขณะที่ชั่วโมงเรียนจริงในปัจจุบันมีมากถึง 1,200 ชั่วโมงต่อปี ส่วนเด็กมัธยมต้น มีการกำหนดให้เด็กมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงต่อปี ขณะที่เวลาเรียนจริงมี 1,400 ชั่วโมงต่อปี ทำให้โรงเรียนต้องหาวิชา หรือกิจกรรมนอกเหนือจากที่บังคับในหลักสูตร มาเพิ่มในชั่วโมงที่เหลือ ส่วนใหญ่ไม่ใช่เป็นการเสริมทักษะให้เด็ก แต่มักมุ่งเน้นไปที่วิชาการในห้องเรียน ซึ่งมีมากพออยู่แล้ว เด็กประถมศึกษาใช้เวลาเรียนนอกระบบเรียน ที่จะทำให้เกิดอึดและทักษะเพียง 160 ชั่วโมง หรือแค่ 13.34% เรียนในห้องเรียนถึง 1,040 ชั่วโมง หรือ 86.66 ชั่วโมง จากเวลาเรียนทั้งหมด 1,200 ชั่วโมง ขณะที่เด็กมัธยมต้น เรียนนอกระบบเรียนเพียง 160 ชั่วโมง หรือ 11.43% เรียนในห้องเรียน 1,240 ชั่วโมง หรือ 88.57 ชั่วโมง เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเด็กไทยในภาพรวมทั้งสิ้น"

รมว.ศึกษาธิการ ย้ำว่า กระทรวงไม่ได้ปรับลดชั่วโมงเรียนในวิชาหลัก แต่ปรับลดเวลาในวิชาที่ซ้ำซ้อนและดูไม่เกิดประโยชน์มากนัก หลังจากได้ขอเท็จจริงทั้งหมด ก็ระดมสมองข้าราชการ และส่วนที่เกี่ยวข้องของ ได้ขอสรุปว่า ควรปรับบทบาททั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยมุ่งเน้นไปที่ 3 เรื่องคือ ปรับตารางการสอน ปรับเนื้อหาการเรียนการสอนให้กระชับ โดยไม่ตัดเนื้อหาในวิชาหลัก และเตรียมความพร้อมที่ครูชั้นประถมและมัธยมต้น หากได้ผลเป็นที่น่าพอใจก็ไม่ต้องปรับในส่วนมัธยมปลาย หรืออาชีวศึกษา เพราะเด็กระดับนี้เริ่มมีวุฒิภาวะแล้วจากโครงการนี้แล้ว

"เบื้องต้นชั้นประถมลดเวลาในห้องเรียนเหลือ 840 ชั่วโมง หรือ 70% และเพิ่มเวลานอกห้องเรียนเป็น 360 ชั่วโมง หรือ 30% ขณะที่ชั้นมัธยมต้น ลดเวลาในห้องเรียนเหลือ 1,040 ชั่วโมง หรือ 74.28% และเพิ่มเวลานอกห้องเรียนเป็น 360 ชั่วโมง หรือ 25.70% โดยรวมในชั้นประถมศึกษาชั่วโมงในห้องเรียนลดลง หรือชั่วโมงกิจกรรมเพิ่มขึ้นอีก 16.66% ส่วนมัธยมต้น ชั่วโมงในห้องเรียนลดลง หรือชั่วโมงกิจกรรมเพิ่มขึ้นอีก 14.29% น่าจะรองรับการศึกษา วัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตแบบไทยๆ ได้"

สำหรับช่วงเวลาที่ว่างจากการเรียน เด็กๆ สามารถเรียนรู้ได้ในเรื่องต่างๆ ราว 390 กิจกรรม ใน 4 หมวดสำคัญ ซึ่งเด็กๆ คงจะมีเวลาสำหรับที่จะเลือกทำ มากกว่าที่จะว่างไปทำอย่างอื่น หมวดแรก เน้นแนวคิด คิดดู เก่ง คิดดี มีฝีมือ และแข็งแรง คือมุ่งเน้นสร้างการพัฒนาสมอง ให้หัดคิด และวิเคราะห์เป็น หมวดที่สอง เน้นสร้างจิตใจดี มีคุณธรรมจริยธรรม หน้าที่พลเมือง หมวดที่สาม สร้างทักษะฝีมือ สร้างอิคิว และ หมวดสุดท้าย เน้นให้เกิดพละนาถมิยแข็งแรง ทั้งกีฬา และกิจกรรมต่างๆ ฉะนั้นตอบโจทย์ข้อนี้ได้เลยว่า ไม่ใช่ลดเวลาเรียนแล้วจะว่าง ที่พัฒนาในเรื่องสมอง โครงการเพิ่มเวลาเรียนนอกรห้อง เปิดมุมมองเด็กไทยอย่างยั่งยืน นี่คือนสิ่งที่จะมาเติมและชดเชยให้แก่เวลาที่น้อยลงสำหรับการเรียนในห้องเรียน ที่จะทำให้อิคิวไม่ลด แต่พัฒนาให้เด็กไทยมีอิคิว และเอ็มคิว ในระยะยาว

โครงการนี้เด็กยังเลิกเรียนเวลาเดิม เพียงแต่ลดเวลาในห้องเรียนลงเท่านั้น เด็กไม่ได้ไปไหน ยังอยู่ที่โรงเรียน ทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นอกรห้องเรียน หรือในบริเวณโรงเรียน ยังเลิกเรียนเวลาเดิม เพียงแต่ลดเวลาในห้องเรียนลงเท่านั้น

โรงเรียนนาร่อง 4,100 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการกับกระทรวง ไม่ได้ถูกบังคับ เพราะเดิมที่ตั้งเป้าไว้แค่ 3,000 โรงเรียน แต่ที่นาถิใจคือ หลายโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ถึงกับบอกว ทำไม่มคิดทำเรื่องแบบนี้มาตั้งนานแล้ว ส่วนโรงเรียนที่ยังไม่เคยมีกิจกรรม กระทรวงได้จัดทำคู่มือการเรียนการสอน การทำเวิร์กช็อป ดิวเซมครูผู้สอน ซึ่งกระทรวงติดตามอย่างใกล้ชิดทุกโรงเรียน เพราะกระทรวงเตรียมการรองรับไว้แล้ว ด้วยการจัดทีมเจ้าหน้าที่ (สุตาฟฟ) หรือที่เรียกว่า สมารม ทีม จากทางกระทรวงศึกษาธิการ ลงพื้นที่ เป็นพี่เลี้ยงให้แต่ละโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในทุกด้าน และจะเริ่มมีการประเมินผลโดยทีมเจ้าหน้าที่ ร่วมกับทางผู้บริหารของกระทรวง โดยรัฐมนตรีจะลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นเร็วๆ นี้

"ที่ผ่านมการเรียนตามหลักสูตรโดยเวลาปกติในห้องเรียน มีการประเมิน และมีข้อศีกษาวิจัยหลายด้าน ที่เห็นว่า มีความซ้ำซ้อนของแต่ละวิชา แนวคิดการลดเวลาเรียน ไม่ใช่การลดความสำคัญ หรือลดเนื้อหาในหลักสูตร แต่เป็นการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในหลักสูตรให้กระชับ พุดงายๆ เป็นเพียงแคการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ให้เนื้อหากระชับ ไม่มีการปรับเนื้อหาในวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และอื่นๆ แต่จะปรับในส่วนที่ซ้ำซ้อน เช่น คณิตศาสตร์ 1 คณิตศาสตร์ 2 หรือเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อน และไม่จำเป็นที่เบียดบังช่วงที่เด็กควรจะได้รับกรพอนคลาย ผุขมขยีนย่นว ไม่ใช่หมายความว่าลดคุณภาพของหลักสูตรที่จะเรียน แต่ลดปริมาณของเวลาที่ให้ และใช้เวลาที่ได้มาไปเติมในส่วนที่ขาด เพราะฉะนั้น โครงการนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน รวมถึงผลการเรียนเด็กอย่างแน่นอน"

ที่สำคัญ ไม่ต้องกังวลด้วยว่า ลูกหลานจะได้วิชาการน้อยลง เพราะมีการส่งผลวิจัยไปให้ผู้ออกข้อสอบโอเน็ต และเอ็นที วิเคราะห์แล้วว่า แนวทางนี้ ไม่ส่งผลกระทบต่อ การสอบของเด็ก แต่ตรงกันข้าม กลับทำให้เด็กก้าวข้ามสิ่งที่เกินจะเรียนรู้ในภาวะขณะนั้นได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวอย่างภูมิใจว่า เวลาที่มีหลายโรงเรียนแสดงเจตจำนงที่จะขอเข้าร่วมโครงการเพิ่มเติม ซึ่งกระทรวงศึกษาฯ มีความยินดีที่จะช่วยเหลือ และพร้อมขยายโครงการนี้ ต่อยังโรงเรียนในพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ ชวงแรกอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไปบ้าง แต่ขณะนี้เชื่อว่าผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมถึงเด็กนักเรียน ก็เริ่มมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และเห็นด้วยกับโครงการนี้แล้ว

กระทรวงศึกษาธิการตั้งเป้าหมายจะดำเนินการต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน ทุกสังกัด ทั่วประเทศ ภายในปี 2559 และเตรียมขยายเข้าสู่โรงเรียนสอนศาสนา ทุกศาสนา รวมถึงโรงเรียนปอเนาะ และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามทั่วประเทศ จะเน้นหลักความเท่าเทียมเป็นหลัก และกระทรวงศึกษาธิการพร้อมให้การสนับสนุนทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนี้ ทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่องด้วย

ที่มา [คมชัดลึก วันที่ 21 พฤศจิกายน 2558](#)